

INTERNATIONAL JOURNAL OF FIELD EDUCATION

Investigating Sharings of Parents: In The Context of Preschool Attendance

Halil İbrahim KORKMAZ¹

Ege University, İzmir Ödemiş School of Health, Department of Child Development

<http://orcid.org/0000-0002-0424-6150>

ABSTRACT

The aim of this study was to investigate sharings of parents whose children aren't attending preschool education with parents whose children are, in the context of preschool attendance. *Case Study Method* was used in this study. 16 parents whose children haven't attended any preschool educational settings, participated this study. Their children were between 39 and 63-month-old. *Snowball Sampling Method* was used to select the participants. References given by previous parents were decisive. Participants were interviewed by using a semi-structured interview form on preschool attendance which was developed by researcher. Only written records were taken in the process of interview. *Summative Content Analysis* was used to analyse the data. Three different researchers analysed the data to obtain inter-rater reliability. Coefficient of inter-rater reliability was found to be as $\kappa=.78$. Participants responds were divided into different categories for each item. As a result, it was found that, parents whose children aren't in a preschool educational setting, are sharing something about preschool education with parents whose children are. As another results of this study, parents are discussing about various themes on preschool education; parents have some fears and hesitations about the idea of their children's attending a preschool educational setting; parents whose children aren't in a preschool education setting ask other parents whose children are in, for advice; sharings have various potential effects on idea of their children's attending a preschool educational setting; parents believe that, some positive outcomes will be arised, if their children attend a preschool educational setting. Recommendations were made, in the context of parental education and society.

ARTICLE INFO

Received: 04.01.2019

Published online:

28.06.2019

Key Words: Preschool education, attendance, parents, family, sharings

¹ Corresponding author:

Dr.

halilgazi1988@hotmail.com

+90 232 544 34 50 (7361)

Ebeveyn Paylaşımlarının Okul Öncesi Eğitime Katılım Açısından İncelenmesi

Halil İbrahim KORKMAZ¹

Ege Üniversitesi, İzmir Ödemiş Sağlık Yüksekokulu, Çocuk Gelişimi Gölümü
http://orcid.org/0000-0002-0424-6150

ÖZET

Bu araştırma, okul öncesi dönemde çocuğu olan ve çocuğu okul öncesi eğitimi almayan ebeveynlerin alan ebeveynlerle olan paylaşımlarının okul öncesi eğitime katılım açısından incelenmesi amacıyla *Durum Çalışmasına* (Case Study) uygun olarak gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya 39 ay ile 63 ay aralığında çocuğu bulunan ve çocuğu daha önce herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna devam etmemiş olan 16 ebeveyn katılmıştır. Katılımcılar *Kartopu Örneklem* yöntemi kullanılarak seçilmiş olup, ebeveynlerin referansları belirleyici olmuştur. Araştırmaya katılan ebeveynlerle birebir görüşmeler gerçekleştirilmiş, görüşmelerde araştırmacı tarafından geliştirilen yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Görüşmeler yalnızca yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Elde edilen verilerin analizinde *Özetleyici İçerik Analizi* yönteminden yararlanılmıştır. Veriler 3 farklı araştırmacı tarafından analiz edilmiş olup ebeveynlerin cevapları her bir görüşme sorusu için değişmekle beraber çeşitli kategorilere yerleştirilmiştir. Puanlayıcılar arası güvenilirlik katsayısı $K=0.78$ olarak bulunmuştur. Araştırmanın sonucunda çocuğu okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin alan ebeveynlerle çeşitli paylaşımlarda buldukları, bu paylaşımları sırasında okul öncesi eğitimle ilgili çeşitli konuları ele aldıkları, ebeveynlerin çocuklarını gönderme konusunda bazı korku ve tereddütlerinin olduğu, paylaşımlarında bazı tavsiyeler aldıkları, yapılan paylaşımların çocuğunu gönderip göndermeme düşüncesi üzerinde çeşitli şekillerde etkisinin olduğu, ebeveynlerin çocuklarını göndermeleri durumunda çeşitli olumlu sonuçlarının olacağına inandıkları ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan sonuçlar ışığında aile eğitimi ve toplum temelli uygulamalar çerçevesinde bazı önerilerde bulunulmuştur.

MAKALE BİLGİSİ

Alınma Tarihi:04.01.2019
Çevrimiçi yayınlanma tarihi: 28.06.2019

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, katılım, ebeveyn, aile, paylaşım

¹ Sorumlu yazar iletişim bilgileri:
Doktor Öğretim Üyesi
halilgazi1988@hotmail.com
+90 232 544 34 50 (7361)

Giriş

Okul öncesi dönem bireylerin tüm gelişim alan ve özelliklerinde hızlı gelişim gösterdikleri bir dönemdir. Aynı zamanda potansiyellerini daha ileri boyutlara taşıyabilmeleri açısından en duyarlı ve hazır oldukları, önemli bir dönemdedir. Bireylerin bu dönemde yaşadıkları olumlu veya olumsuz deneyimler onların gelecekteki yaşamlarını ve bunun bir parçası olan öğrenme hayatlarını çok yakından etkileyecektir. Bu ve bunun gibi nedenlerden dolayı okul öncesi dönemde bireylere sunulacak olan eğitim çok önemlidir (MEB [Milli Eğitim Bakanlığı], 2013a).

Okul öncesi eğitim almayan bireyler ilköğretim hayatına başladıklarında ciddi sorunlar yaşayabilmekte, zorlanabilmekte ve yeterli düzeyde hazır olamayabilmektedir. Daha kötüsü ise ilköğretime geç başlama veya okuldan ayrılma gibi durumlarla karşılaşabilmektedir. UNICEF'in raporuna göre duruma Türkiye açısından baktığımızda, ülkemizde her 3 okul öncesi dönem çocuğundan 1'i bir okul öncesi eğitim kurumuna kayıtlı değildir. Bu durum oransal olarak Türkiye'deki okul öncesi dönem çocuklarının %32,63'lük bir kısmının okul öncesi eğitimden mahrum olduğunu gösterir. Bu üzerinde dikkatle durulması gereken bir konudur (UNICEF, [Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu], 2012). Erken yaşlarda eğitim almak her çocuğun hakkıdır. Devletler ve yönetimde söz sahibi olan kişiler bu konuda tüm destekleri sunmakla beraber aksaklıkları ve sorunları gidermekle de yükümlüdürler. Çocukların okul öncesi eğitime dahil olabilmeleri açısından ebeveynlerin bilinçlendirilmesi, yönlendirilmesi ve gerekli durumlarda desteklenmesi gerekir. Çocuk üzerinde en büyük hak ve sorumluluğa sahip aileler bu şekilde çocuklarının erken eğitim almaları konusunda teşvik edilebilir (Küçüktüran, Altun ve Akbaba-Altun, 2013).

MEB'in Avrupa Birliği ve UNICEF desteğiyle yürüttüğü *Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi Projesi*'nde, okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması amaçlanırken, toplumsallaşması ve toplumun her kesiminden birimlerin söz sahibi ve katkı sağlayıcı olması üzerinde durulmuştur. Okul öncesi eğitimin toplumun da desteğiyle, çocukların ve ebeveynlerin ilgi ihtiyaç ve beklentileri doğrultusunda şekillendirilmesi gerektiğine ve hatta ebeveynlerin bile kendi model ve yaklaşımlarını oluşturabileceklerine değinilmiştir. Bu açıdan baktığımızda okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması adına, çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin ilgi, ihtiyaç, düşünce ve tutumlarının araştırılması ile çocukların okul öncesi eğitimin dışında kalma sebeplerinin daha iyi anlaşılabilir. Bu sayede okul öncesi eğitimin dışında kalan çocukların eğitime kazandırılması kolaylaştırılabilir (MEB, 2013b).

Eğitim her ne kadar sunulan bir hizmet olsa da günümüz çağdaş yaklaşım ve anlayışları neticesinde aynı zamanda talep edilir bir hizmet haline gelmiştir. Eğitim sadece bir eğitim kurumuna yönelmekle değil, eğitim kurumlarının topluma yönelmesi ile de gerçekleşir. Bunu en iyi şekilde, eğitim kurumlarının yönetsel süreçlerinde toplumun söz sahibi ve belirleyici olduğu örneklerde anlayabiliriz (Çalık, 2007). Okul öncesi eğitim açısından aileler, anne ve babaların görüşleri, istekleri, beklentileri, katılımı ve eğitimsel süreçlerle sürekli bağlantı halinde olmaları büyük bir öneme sahiptir. Çocukların gelişimi, okul öncesi eğitim kurumunda bulunuyor olmaktan dolayı mutlu olmaları ve eğitimi kadrosunun kalitesi hem okul öncesi eğitimin olmazsa olmazları hem de ebeveynlerin bu yöndeki beklentilerinin doğal bir sonucudur (Sharp ve Davis, 1997). Alan yazın incelendiğinde ebeveynlerin okul öncesi eğitimden çeşitli düzey ve şekillerde beklentilerinin olduğu da görülmektedir (Bayrak ve Köksal, 2017; Şimşek ve İvrendi, 2014; Yeşilurt, 2011).

Aktaş-Arnas (2002) çocuğu okul öncesi eğitim alan ebeveynlerin çoğunluğunun okul öncesi eğitim ile ilgili önceden bilgi sahibi olduklarını ve bu bilgileri ise yakın çevrelerinden, arkadaş çevrelerinden ve çocuğunu daha önce gönderen ailelerden edindikleri ortaya

koymuştur. Topaç, Yaman, Ogurlu ve İlgar'a (2012) göre ise çocukları okul öncesi eğitim alan ebeveynlerin verdikleri tavsiyeler, çocukları okul öncesi eğitim almayan fakat çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeyi düşünen ebeveynlerin tercihlerinde etkili olmaktadır. Tüm bunlar düşünüldüğünde ebeveynlerin kendi aralarındaki etkileşim ve paylaşımların okul öncesi eğitime katılımı destekleme ve teşvik etme konusunda bir rolünün olabileceği düşünülebilir. Bu araştırmayla çocuğu okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin alan ebeveynlerle olan paylaşımlarının okul öncesi eğitime katılım açısından incelenmesi amaçlanmıştır. Araştırmanın amacı doğrultusunda "*Çocuğu okul öncesi eğitim almayan ebeveynler alan ebeveynlerle okul öncesi eğitimle ilgili paylaşımlarda bulunmakta mıdır?*" ana sorusuna cevap aranmaya çalışılmıştır. Araştırmanın alt amaçları doğrultusunda ise aşağıdaki alt sorulara cevap aranmaya çalışılmıştır;

- Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin çocuklarını herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeme nedenleri nelerdir?
- Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin çocuklarını herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderme konusundaki korku veya tereddütleri nelerdir?
- Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynler alan ebeveynlerle korku ve tereddütlerini paylaşmakta mıdır?
- Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynler alan ebeveynlerle olan paylaşımlarında ne tür konuları ele almaktadır?
- Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynler alan ebeveynlerden ne tür tavsiyeler almaktadır?
- Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin alan ebeveynlerle olan paylaşımları, çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına gönderme konusundaki düşüncelerini nasıl etkilemektedir?
- Eğitim kurumları ile ilgili alınan olumsuz duyular, çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin düşüncelerini nasıl etkilemektedir?
- Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynler, çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumlarına göndermelerinin muhtemel sonuçları hakkında neler düşünmektedir?

Yöntem

Bu araştırma Durum Çalışması'na (Case Study) uygun olarak yürütülmüştür. Durum çalışması araştırmacıların ele almak istediği bir durum veya olgu hakkında derinlemesine bilgi elde edebilmesine imkan sağlar (Creswell, 2014). Bu araştırmada ise çocuğu okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerle çalışılmış, çocuklarını göndermeme nedenleri, bu konuda yaşadıkları korku veya tereddütler, çocukları okul öncesi eğitim alan ebeveynlerle okul öncesi eğitim açısından yaptıkları paylaşımlar ve bu paylaşımları nasıl değerlendirdikleri derinlemesine incelenmiştir.

Katılımcılar

Bu araştırmaya yaşları 39 ay ile 63 ay arasında değişen çocuğu bulunan ve çocuğu daha önce herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna devam etmemiş olan 2 baba ve 14 anne, toplamda 16 ebeveyn katılmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde *Kartopu Örneklem* yöntemi kullanılmıştır. Bu yöntem araştırmacılara benzer özelliklere sahip olan hedef kitleye, başlangıçtaki katılımcıların referansı ve önerisi ile ulaşılma imkanı sağlar (Creswell, 2012). Çocukları okul öncesi eğitim almayan ve çocuklarını daha önce herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermemiş olan ebeveynlere ulaşmak, bir kuruma devam etmedikleri ve takip edilemedikleri için oldukça zor bir durumdur. Bu özelliklere sahip katılımcılara ulaşmak için izlenilebilecek iyi bir yol olarak ise ebeveynlerden referans alınarak başka ebeveynlere

ulaşılması gösterilebilir. Bu yöntemle bağı olarak belirlenen gönüllü katılımcı bir ebeveynden yola çıkılıp zincirleme olarak toplamda 16 ebeveyne ulaşılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Verilerin elde edilebilmesi için, araştırmacı tarafından geliştirilen “Okul Öncesi Eğitime Katılım Ebeveyn Görüşme Formu” (EGF) isimli yarı yapılandırılmış bir görüşme formu kullanılmıştır. Bu form, çocukları okul öncesi eğitim almayan ve çocuklarını daha önce herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermemiş olan ebeveynlere yönelik olarak geliştirilmiştir. Formda genel olarak ebeveynlerin çocuklarını herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeme nedenleri, çocuğunu gönderen ebeveynlerle olası paylaşımları, paylaşımlarda ele alınan konular ve bu paylaşımların nasıl değerlendirildiği ile ilgili sorular bulunmaktadır. Bu form ebeveynler ile yürütülecek olan birebir görüşmelerde yöneltilecek toplam 10 yarı yapılandırılmış sorudan ve ebeveynlerin görüşlerini derinleştirme durumlarına bağı olarak her bir soru için alınabilecek bir veya birden çok cevabın yazılı olarak kaydedilebileceği alanlardan oluşmaktadır. EGF için örnek form Ek1’de sunulmuştur.

Verilerin Analizi

Verilerin analizinde *Özetleyici İçerik Analizi* yöntemi kullanılmıştır. Bu analiz yöntemi yazılı olarak elde edilen verilerin veya yazılı belgelerin detaylı bir şekilde incelenmesine, incelemeler sonucu ortaya çıkan genel eğilim doğrultusunda bulguların çeşitli kategorilere veya yapılaraya yerleştirilerek özetlenebilmesine imkan sağlar (Hsieh ve Shannon, 2005; Rapport, 2010).

Katılımcılar ile yapılan görüşmeler 1’den 16’ya kadar numaralandırılarak görüşme formuna kaydedilmiştir. Görüşmelerde elde edilen yazılı kayıtlar incelenmiş, örnek olarak çocuklarını okul öncesi eğitim kurumuna göndermeme nedenleri açısından ebeveynlerden gelen cevaplar “Yaşının Küçük Olduğu Düşüncesi”, “İyi Bir Eğitimin Verilmediği Düşüncesi”, “Çocuğum Kendini Koruyamayacağı Düşüncesi”, “Çocuğun Sorumluluk Alamayacağı Düşüncesi”, “Okul Öncesi Eğitimin Faydasız Olduğu Düşüncesi”, “Yakın Okul Bulunmadığı Düşüncesi” ve “Maddi Durumun Elverişsiz Olduğu Düşüncesi” şeklinde 7 farklı kategori altında toplanmıştır. Diğer görüşme soruları ile elde edilen veriler de kendi içlerinde benzer şekillerde çeşitli kategoriler oluşturmuştur.

Geçerlik ve Güvenirlilik

Araştırmada iç geçerliği tehdit edebileceği düşünülen bazı unsurla ile ilgili önlemler alınmıştır. Öncelikle araştırmacıların gönüllü katılımcı olma durumları dikkate alınmıştır. Katılımcıların diledikleri taktirde çalışmadan ayrılacakları, diledikleri taktirde görüşme formunu teslim alabilecekleri hatırlatılmıştır. Katılımcılar araştırmanın amacı ve yürütülme şekli ile ilgili bilgilendirilmiştir. Katılımcıların kimliklerini ortaya çıkarabilecek herhangi özel bir bilgi talep edilmemiştir. Yapılan görüşmeler ebeveynlerin tedirgin olmalarını açısından sesli veya görüntülü olarak değil yalnızca yazılı olarak kayıt altına alınmıştır. Elde edilen verilerin yalnızca bilimsel bir çalışma çerçevesinde kullanılacağı ayrıca hatırlatılmıştır. Katılımcıların belirlenmesinde kullanılan kartopu örnekleme yöntemi sayesinde çalışma için uygun olan ve özveri gösterebilecek olan bireylere tanıdıklarının referansları vasıtasıyla erişilmiştir. Katılımcıların görüşme süresince vermiş oldukları cevaplar, sorular ile birlikte görüşme sonunda tekrar okunarak katılımcıların verdikleri her cevap için teyit alınmıştır.

Puanlayıcı güvenirliliğinin sağlanabilmesi açısından veriler 3 farklı araştırmacı tarafından incelenmiştir. Katılımcıların verdikleri cevaplar, puanlayıcıların görüş birliğine varması ile her soruya göre değişen ilgili kategorilere yerleştirilmiştir. Puanlayıcı güvenirliliğinin sağlanıp sağlanmadığının belirlenebilmesi için Kohen’in Kappa formülünden

yararlanılmıştır. Bu hesaplama puanlayıcıların hemfikir oldukları durumlar ve tüm puanlayıcıların kararlarının aynı anda gerçekleşmesi ihtimaline dayalı hesaplamalar bütünüdür (Kan, 2013). Katılımcılardan gelen toplamda 171 cevabın 118'ini her 3 araştırmacı birden aynı şekilde kabul etmişken, 29'unu ise her 3 araştırmacı birden aynı şekilde reddetmiştir. Bunun yanında 1. araştırmacı %80 oranında kabul sergilerken, 2. araştırmacı %77 ve 3. araştırmacı ise %85 oranında kabul sergilemiştir. Bu formüle göre puanlayıcılar arası güvenilirlik katsayısı $K=0.78$ olarak hesaplanmıştır. Bu sonuçlara göre puanlayıcılar arası güvenirliliğin önemli ölçüde yüksek olduğu söylenebilir.

Bulgular ve Yorum

Özetleyici içerik analizi sonucunda ortaya çıkan bulgular ve yorumları, araştırmannın alt amaçlarında belirtildiği gibi, ebeveynlerin çocuklarını herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeme nedenleri, ebeveynlerin çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına gönderme konusunda yaşadıkları korku veya tereddütler, paylaşımlarda ele alınan konular, çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına gönderen ebeveynlerden aldıkları tavsiyeler, paylaşımların çocuklarını okul öncesi eğitim kurumlarına gönderip göndermeme düşüncesine etkisi, çocuklarını gönderebileceklerini düşündükleri okul öncesi eğitim kurumları hakkında alınan olası olumsuz duyular karşısında ebeveyn tepkileri ve çocuklarını herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeleri durumunda ortaya çıkabilecek olumlu-olumsuz sonuçlar açısından ayrı başlıklar altında sunulmuştur.

Ebeveynlerin Çocuklarını Herhangi Bir Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Göndermeme Nedenlerine Ait Bulgular

Ebeveynlerin çocuklarını herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeme nedenlerine ilişkin alınan 19 farklı cevabın incelenmesi sonucunda ortaya 7 farklı kategori çıkmıştır. Katılımcıların vermiş oldukları cevapların yerleştirildikleri kategoriler ve dağılımlarına ait bulgular Tablo 1'de gösterilmiştir.

Tablo 1. Ebeveynlerin Çocuklarını Herhangi Bir Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Göndermeme Nedenleri

Kategoriler	f	%
Yaşının Küçük Olduğu Düşüncesi	9	47,36
İyi Bir Eğitimin Verilmediği Düşüncesi	2	10,53
Çocuğun Kendini Koruyamayacağı Düşüncesi	2	10,53
Okul Öncesi Eğitimin Faydasız Olduğu Düşüncesi	2	10,53
Yakın Eğitim Kurumu Bulunmadığı Düşüncesi	2	10,53
Çocuğun Sorumluluk Alamayacağı Düşüncesi	1	5,26
Maddi Durumun Elverişsiz Olduğu Düşüncesi	1	5,26
Toplam	19	100

Ebeveynlerin çocuklarını herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeme nedenlerine ilişkin bulguların sunulduğu Tablo 1 incelendiğinde, katılımcıların verdiği cevapların çoğunun (%47,36) çocuklarının yaş olarak küçük oldukları ile ilgili olduğu görülür. Araştırmaya katılan ebeveynlerin 39 ile 63 ay aralığında çocukları olduğu düşünüldüğünde ebeveynlerin okul öncesi eğitim yaşı olan 36-72 ay aralığında bulunan çocuklarının bu eğitim için küçük olduğunu düşündüklerini görürüz. Bunun yanında katılımcıların diğer cevaplarının eşit oranda (%10,53) eğitimin kalitesinin yetersiz oluşu, çocuklarının kendini koruyamayacağı, okul öncesi eğitimin faydasız bir eğitim olduğu ve

evine yakın bir okul öncesi eğitim kurumunun bulunmadığı nedenlerini görürüz. İleri sürülen nedenler arasında bir eğitimci veya okul öncesi eğitimcisi gözüyle en sarsıcı görüşün sözde “okul öncesi eğitimin faydasız oluşu” gösterilebilir. Çocuğunun sorumluluk alamayacağı ve maddi imkanların yetersizliği sebepleri eşit oranda (%5,26) karşımıza çıkmaktadır.

Ebeveynlerin Yaşadıkları Korku veya Tereddütlerle İlgili Paylaşımlara Ait Bulgular

Çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderme konusunda korku veya tereddüt yaşayıp yaşamadıkları yönünde yöneltilen soruya, katılımcı ebeveynlerden 11’i (%68,75) bu konuda korku veya tereddütlerinin olduğu yönünde cevap vermiştir. Korku veya tereddütler yaşadığını belirten 11 ebeveyninden ne tür korku veya tereddüt yaşadıkları konusunda ise toplam 20 farklı cevap alınmıştır. Alınan cevaplar incelendiğinde 7 farklı kategorinin oluştuğu görülmüştür. Oluşan kategoriler ve dağılımına ait bulgular Tablo 2’de gösterilmiştir.

Tablo 2. Ebeveynlerin Çocuklarını Bir Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Gönderme Konusunda Yaşadıkları Korku ve Tereddütler

Kategoriler	f	%
Şiddet Görebileceği	7	35,00
Yeterince İlgilenebileceği	4	20,00
Kendi İhtiyaçlarını Karşılayamayacağı	3	15,00
Alışamayacağı	2	10,00
Öğretmenin Yetersiz Kalabileceği	2	10,00
Güvenliğin Yetersiz Olacağı	1	5,00
Beslenme İmkanlarının Yetersiz Olacağı	1	5,00
Toplam	20	100

Ebeveynlerin çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderme konusunda yaşadıkları tedirginlikler ve korkular açısından Tablo 2 incelendiğinde, ebeveynlerin verdikleri cevaplarda en çok oranda (%35,00) çocuklarının şiddet görebileceği korkusu bulunduğu görülür. Bunu takiben dikkate değer oranlarda, çocuklarının yeterince ilgi göremeyeceği (%20,00) ve kendi ihtiyaçlarını karşılayamayacağı (%15,00) korku ve tereddütleri görülür. Ebeveynlerin belki de haklı sayılabilecekleri konulardan birisi olan çocukların güvenliği (%5,00) ve beslenme imkanları (%5,00) da yaşanan korku ve tedirginliklerde yerini almaktadır. Dikkat çeken bir durum olarak ise ebeveynlerin korkularının büyük bir çoğunluğunun (%90,00) çocuklarının dışındaki etkenlerden kaynaklanabilecek korku ve tedirginlikler olduğu görülür.

Bunun yanında diğer bir bulgu olarak korku ve tereddüt yaşadığını belirten ebeveynlerden 9’u (%81,81) bu korku ve tereddütlerini gidermek amacıyla, çocuğu okul öncesi eğitim alan ebeveynlerle bu konuda paylaşımlarda bulduklarını ve bu ebeveynlerin tamamı (%100,00) ise yaptıkları paylaşımların korku ve tereddütlerin giderilmesinde olumlu etkilerinin olduğunu belirtmiştir.

Paylaşımlarda Ele Alınan Konulara Ait Bulgular

Araştırmaya katılan ebeveynlerin tamamı (%100,00) çocukları okul öncesi eğitim alan ebeveynlerle çeşitli paylaşımlarda bulduklarını ifade etmişlerdir. Paylaşımlarda ele alınan konular açısından katılımcı başına düşen cevap sayısı değişiklik göstermekle beraber toplam 76 cevap alınmıştır. Oluşan kategoriler ve dağılımları Tablo 3’te sunulmuştur.

Tablo 3. Paylaşımlarda Ele Alınan Konular

Kategoriler	f	%
Sosyal Becerilerin Gelişimi	18	23,68
Öz Bakım Becerilerinin Gelişimi	10	13,15
Çocuklarının Okul Öncesi Eğitime Katılımına Yönelik Korku ve Tereddütler	9	11,84
İlkokula Hazırlık	7	9,21
Kurumdan Memnuniyet Düzeyi	7	9,21
Çocukların Göndermelerinin Gerekliliği	7	9,21
Verilen Eğitimin Kalitesi	6	7,89
Bilişsel Becerilerin Gelişimi	5	6,57
Bütüncül Gelişim	4	5,26
Eğitim Kurumu Seçimi	3	3,94
Toplam	76	100

Ebeveynlerin vermiş oldukları cevaplara göre tüm bulgular arasında en çok cevap sayısının ve en çok kategorinin olduğu bulguların, paylaşımlarda ele alınan konular ile ilgili olduğu görülür. Tablo 3 incelendiğinde ise ebeveynler arasındaki paylaşımların en fazla oranlarda sosyal becerilerin gelişimi (%23,68) ile ilgili olduğu ve takiben öz bakım becerilerinin gelişimi (%13,15) ile çocuklarının okul öncesi eğitime katılımına yönelik korku ve tereddütler (%11,84) ile ilgili olduğu görülür. Bunun dışında kurumdan memnuniyet düzeyi, (%9,21) çocukların gönderilmesi gerektiği, (%9,21) verilen eğitimin kalitesi (%7,89) ve eğitim kurumu seçimi (%3,94) gibi konuların da ele alındığı görülür. Dikkat çekici bir bulgu olarak ise ebeveynlerin verdikleri cevaplara göre ele alınan konuların çoğunluğunun (%57,77) çocukların çeşitli gelişim alan ve özelliklerindeki gelişimi ile ilgili olduğu görülür. Bu bulgulara göre ebeveynlerin, okul öncesi eğitimin çocukların gelişimi üzerindeki etkileri ile ilgili paylaşımlar yaptıkları, bu açıdan da çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin alan ebeveynlerle yaptıkları paylaşımlarda okul öncesi eğitim hakkında bilgi sahibi olmaya yönelik konuları ele aldıkları söylenebilir.

Paylaşımlarda Ebeveynlerin Aldıkları Tavsiyelere Ait Bulgular

Araştırmaya katılan ebeveynlerin tamamı (%100,00) çocukları okul öncesi eğitim alan ebeveynlerle olan paylaşımlarında bazı tavsiyeler aldıklarını belirtmiştir. Bu yönde gelen 27 farklı cevap incelendiğinde ortaya 5 farklı kategori çıkmıştır. Oluşan kategoriler ve dağılımları Tablo 4’te görülebilir.

Tablo 4. Paylaşımlarda Ebeveynlerin Aldıkları Tavsiyeler

Kategoriler	f	%
Erken Yaşlarda Eğitim İhmal Edilmemeli	10	37,03
Okul Seçiminde Dikkatli Olunmalı	6	22,22
Okul Öncesi Eğitim Okula Hazırlık Niteliğindedir	5	18,52
Kayıt Öncesi Eğitim Kurumunun Ziyaret Edilmesi Gerekir	5	18,52
Ekonomik Maliyetin Düşünülmemesi Gerekir	1	3,70
Toplam	27	100

Tablo 4’e göre ebeveynlerin en çok oranda (%37,03) erken yaşlardaki eğitimin ihmal edilmemesi gerektiği, dikkate değer bir oranda (%22,22) okul seçiminde dikkatli olunması gerektiği, eşit ve azımsanmayacak oranlarda (%18,52) okul öncesi eğitimin okula hazırlık niteliğinde olacağı ve kayıt öncesi eğitim kurumunun ziyaret edilmesi gerektiği, çok az bir

oranda (%3,70) ekonomik maliyetin düşülmemesi gerektiği yönünde tavsiyeler aldığı görülür. Genel olarak bakıldığında tavsiyelerin okul öncesi eğitimin doğasına ve şartlarına uygun tavsiyeler olduğu, paylaşımlarda ele alınıyor olmasının diğer ebeveynler açısından fikir sağlayıcı olduğu söylenebilir.

Paylaşımların Çocuklarını Okul Öncesi Eğitim Kurumlarına Gönderip Göndermeme Düşüncesine Etkisine Ait Bulgular

Yapılan paylaşımların, çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderip göndermeme yönündeki düşüncelerini etkileme durumuna ilişkin sorulan soru karşısında alınan 16 cevap incelendiğinde 3 farklı kategori ortaya çıkmıştır. Oluşan kategoriler ve dağılımları Tablo 5'te görülebilir.

Tablo 5. Paylaşımların Çocuklarını Bir Eğitim Kurumuna Gönderip Göndermeme Düşüncesini Etkileme Durumu

Kategoriler	f	%
Etkilememiştir	8	50,00
Olumlu Etkilemiştir	7	43,75
Olumsuz Etkilemiştir	1	6,25
Toplam	16	100

Tablo 5 incelendiğinde, katılımcıların yarısının (%50,00) yapılan paylaşımların çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderip göndermeme fikirlerini etkilemediğini belirttiği; katılımcıların önemli bir bölümünün (%43,75) yapılan paylaşımların çocuklarını gönderme açısından olumlu yönde etkilediğini belirttiği ve katılımcıların az bir bölümünün (%6,25) ise olumsuz yönde etkilediğini belirttiği görülür. Paylaşımlarda ele alınan konuların çokluğu, alınan tavsiyelerin niteliği ve paylaşımların ebeveynlerin yaşadığı korku veya tereddütlere etkisi düşünüldüğünde ortaya çıkan sonucun şaşırtıcı olduğu söylenebilir.

Paylaşımlarda Alınan Olumsuz Duyumlar Karşısında Ebeveyn Tepkilerine Ait Bulgular

Çocukları okul öncesi eğitim alan ebeveynlerle olan paylaşımlarda, çocuğunu gönderebileceğini düşündüğü bir kurumla ilgili olası olumsuz bir duyum alınması karşısında ebeveyn tepkilerine yönelik alınan 16 farklı cevap incelendiğinde 3 farklı kategori oluştuğu görülür. Oluşan kategoriler ve dağılımları ayrıca Tablo 6'da gösterilmiştir.

Tablo 6. Alınan Olumsuz Duyumlar Karşısında Ebeveyn Tepkileri

Kategoriler	f	%
Araştırma Yapmak	9	56,25
Söz Konusu Kuruma Göndermemek	6	37,50
Dikkate Almamak	1	6,25
Toplam	16	100

Tablo 6 incelendiğinde çocukları okul öncesi eğitim alan ebeveynlerle olan paylaşımlarda olumsuz bir duyum alınması durumunda katılımcıların çoğunluğunun (%56,25) bu konuyu araştıracağını belirttiği, dikkate değer bir bölümünün (%37,50) ise çocuğunu gönderebileceğini düşündüğü kuruma göndermekten vazgeçeceğini belirttiği ve çok az bir bölümünün (%6,25) olumsuz duyumları dikkate almayacağını belirttiği görülür. Bu açıdan bakıldığında ebeveynler arası etkileşimin bir araç olarak kullanılabilmesi gibi olumsuz sonuçlar doğurabileceği de söylenebilir. Ebeveynlerin çoğunluğunun bu konuda araştırma

yapacağını belirtmesinin okul öncesi eğitime katılım açısından son derece sevindirici ve beklenen bir durum olduğu söylenebilir. Yine olası bir olumsuz duyum karşısında tepkisiz kalıp dikkate almayacağını belirtmesi ise diğer bulgularda ortaya koyulan korku ve tereddütlerin varlığı dikkate alındığında ayrıca düşündürücü bir cevap olarak karşımıza çıkmaktadır.

Çocuklarını Herhangi Bir Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Göndermelerinin Muhtemel Sonuçlarına Ait Bulgular

Son olarak çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin, çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderme durumlarının olası olumlu ve olumsuz sonuçları açısından verdikleri toplam 31 cevap incelenmiş, yalnızca 1 katılımcının (%6,25) çocuğunun diğer çocuklar tarafından dışlanabileceğinden dolayı psikolojik olarak olumsuz etkileneceğini düşündüğü bu yüzden olumsuz sonuçlarının olabileceğini belirttiği görülmüştür. Diğer 15 katılımcının (%93,75) ise olumlu sonuçlarının olabileceğini belirttiği görülmüştür. Olumlu sonuçlarının olacağı yönünde belirtilen cevapların incelenmesi ile oluşan kategoriler ve dağılımları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Çocuklarını Bir Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Göndermeleri Halinde Ortaya Çıkabilecek Olumlu Sonuçlar

Kategoriler	f	%
Sosyal Becerilerinin Gelişimine Katkı Sağlayabilir	11	36,67
Öz Bakım Becerilerinin Gelişimine Katkı Sağlayabilir	7	23,33
Tüm Gelişim Alanlarına Katkı Sağlayabilir	4	13,33
İlkokula Daha Hazır Olabilir	3	10,00
Özgüven Kazanabilir	2	6,67
Psikomotor Gelişimine Katkı Sağlayabilir	1	3,33
Bilişsel Gelişimine Katkı Sağlayabilir	1	3,33
Konuşma ve Dil Becerilerinin Gelişimine Katkı Sağlayabilir	1	3,33
Toplam	30	100

Tablo 7 incelendiğinde, çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeleri durumunda olumlu sonuçlarının olabileceğini belirten ebeveynlerin en fazla oranda (%36,67) çocuklarının sosyal becerilerinin gelişimine katkısının olabileceğini, dikkate değer bir oranda (%23,33) öz bakım becerilerinin gelişimine, azımsanmayacak bir oranda (%13,33) tümel gelişimlerine, yine azımsanmayacak bir oranda (%10,00) ilkokula hazır oluşlarına katkı sağlayabileceğine, az bir oranda (%6,67) öz güven kazanımına ve çok az bir oranda (%3,33) psikomotor, bilişsel ve dil gelişimlerine katkı sağlayabileceğine yönelik fikir belirttiği görülür. Ebeveynlerin cevaplarına genel olarak bakıldığında okul öncesi eğitimin çocuklarına birçok konu ve gelişim alanında katkı sağlayacağı konusunda da bilinçli oldukları görülür. Katılımcıların düşüncelerinin neredeyse tamamen çocukların gelişimine katkı sağlayabileceğine yönelik düşünceler olmasıyla birlikte, ebeveynlerin belirttiği fikirlerin okul öncesi eğitimin doğası ve amaçları ile yüksek düzeyde örtüştüğü söylenebilir.

Sonuç ve Tartışma

Bu araştırmanın bulguları arasında 2 ebeveynin çocuklarını evlerine yakın bir okul öncesi eğitim kurumu olmadığı için göndermediklerini ifade ettikleri görülmüştür. Bunun yanında çocuğu okul öncesi eğitim almayan ebeveynler ile yapılan bu çalışmada, ebeveynlerin çoğunluğunun evlerinin yakınında bir okul öncesi eğitim kurumunun mevcut

olduğu halde çocuklarını o kurumlara göndermedikleri de görülmüştür. Topaç ve diğerlerinin (2012) yaptıkları bir çalışmada evlerinin yakınında bir okul öncesi eğitim kurumunun olmasının tercih sebebi olduğu ortaya koyulmuştur. Çocuklarını göndermeme nedenleri arasında en fazla oranda yaşlarının küçük olduğu gerekçesi dile getirilmiştir. Çalışmaya katılan ebeveynlerin çocuklarının 39 ile 63 ay aralığında olduğu görülür. Oysa ki Milli Eğitim Bakanlığımızca 0-36 ay aralığındaki çocuklar için bakım ve beslenme ağırlıklı bir eğitim programı, (MEB, 2013d) 36-72 ay aralığındaki çocuklar için okul öncesi eğitim programı (MEB, 2013a) olduğu düşünüldüğünde ailelerin erken eğitim konusunda farklı düşündükleri görülür.

Yine bu araştırmanın bulguları arasında ebeveynlerin okul öncesi eğitime katılımı ile ilgili korku ve endişeleri açısından en çok çocuklarının şiddet görebileceği yer alırken, yeterince ilgi göremeyeceği, kendi ihtiyaçlarını karşılayamayacağı ve düşük düzeyde de olsa güvenlik ve öğretmen yetkinliği yer almaktadır. Sharp ve Davis'in (1997) okul öncesi eğitimin kalitesi bağlamında ebeveynlerin beklentileri üzerine yaptıkları çalışmada, ebeveynlerin güvenlik, öğretmen yetkinliği ve gösterilen ilgi konusunda endişelerinin olduğu ortaya koyulmuştur. Bunun yanında bu çalışmada rastlanmayan bir bulgu olarak da eğitim-öğretim saatlerinin uygun olmayışı gösterilmiştir. Topaç ve diğerleri'nin (2012) yaptıkları bir çalışmada ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumunu seçerken güvenlik, eğitimin kalitesi, öğretmen yetkinliği ve evlerine yakın olması gibi durumları dikkate aldıkları ortaya koyulmuştur. Milli Eğitim Bakanlığı'nın Avrupa Birliği ve UNICEF desteğiyle yürüttüğü "*Okul Öncesi Eğitimin Güçlendirilmesi*" projesinde ortaya koyulan ihtiyaç analizi raporunda da belirtildiği üzere okul öncesi eğitimin en önemli sorunlarından ve üzerinde durulması gereken noktalardan biri de eğitimcilerin yeterliliğidir (MEB, 2013c).

Araştırmanın bulgularına göre, çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin alan ebeveynlerle olan paylaşımlarda, okul öncesi eğitimin gerekliliği, eğitim kurumu seçimi, verilen eğitimin şekli ve kalitesi, eğitimin çocukların gelişimine etkisi gibi konuları ele almaktadırlar. Bu çalışmayı destekler nitelikte olan ve Aktaş-Arnas'ın (2002) yaptığı bir çalışmada, çocuğu okul öncesi eğitim alan ebeveynlerin çoğunluğunun okul öncesi eğitim ile ilgili bilgi sahibi olarak çocuklarını gönderdiklerini belirttikleri ve bu bilgileri çoğunlukla yakın çevrelerinden, arkadaş çevrelerinden ve çocuğu daha önce okul öncesi eğitim alan ailelerden edindikleri ortaya koyulmuştur.

Bu araştırmanın diğer bulgularına göre çocuğu okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin alan ebeveynlerle çeşitli paylaşımlarda buldukları ve onlardan çeşitli tavsiyeler aldıkları görülür. Bunun yanında paylaşımların çocuğunu gönderip göndermeme düşüncesi üzerinde herhangi bir etkisinin olmadığını, olumlu etkisi olduğunu veya olumsuz etkisi olduğunu belirten ebeveynlere rastlanmıştır. Bu açıdan paylaşımların yeri geldiğinde önemli bir araç olarak kullanılabileceği ancak dikkatli ve özenli olunması gerektiği söylenebilir. Aktaş-Arnas'ın (2002) da belirttiği gibi ebeveynler arası paylaşımlar onların okul öncesi eğitim hakkında sahip oldukları bilgi ve düşüncelerin şekillenmesinde etkilidir.

Bu araştırmanın bulguları arasında, ebeveynlerin, eğer çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermiş olsalardı çocuklarının en fazla sosyal gelişim alanında ve öz bakım becerileri konusunda gelişeceğini bekliyor oldukları görülür. Saçkes'in (2013) aile ve öğretmen beklentilerinin karşılaştırılmasına dayalı olarak yaptığı bir çalışmada da ebeveynlerin çocuklarının gelişimleri yönünde öncelikli beklentileri arasında öz bakım becerileri ve sosyal-duygusal gelişim alanının da yer aldığı görülmektedir (Saçkes, 2013). Özen-Altınkaynak ve Yanıklar'ın (2014) çalışmasında ise ebeveyn beklentileri açısından, sosyal becerilerin, öz bakım becerilerinin, dil becerilerinin ve bilişsel becerilerin ön plana çıktığını görürüz. Bunun yanında çocuğu okul öncesi eğitim alan ebeveynler açısından Şimşek ve İvrendi (2014) ile Yeşilyurt'un (2011) yapmış oldukları çalışmalarda ebeveynlerin

öğretmenler, okul politikaları, bilgilendirilme ve verilen eğitimle ilgili beklentilerinin olduğu ortaya koyulmuştur. Bayrak ve Köksal'ın (2017) yaptıkları bir çalışmada ise ebeveynlerin okul öncesi eğitimden yüksek düzeyde başarı beklentileri olduğu ortaya koyulmuştur.

Bu araştırmanın genel sonuçlarına göre, ebeveynlerin paylaşımlarının okul öncesi eğitime katılım ile ilgili görüşlerini etkilediği görülür. Çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynler alan ebeveynlerden çocuklarını nasıl daha uygun bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderebilecekleri konusunda tavsiyeler almaktadırlar. Bunun yanında çocukları okul öncesi eğitim almayan ebeveynlerin, çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderme konusunda bazı tereddütleri, korkuları ve aynı zamanda bazı beklentileri de bulunmaktadır. Bazı ebeveynlerin ayrıca belirttiğine göre, çocuğu okul öncesi eğitim almayan ebeveynler, alan ebeveynlerle zaten iletişim ve etkileşim halindedirler. Bu iletişim ve etkileşim dikkate alındığında, bu durumun okul öncesi eğitime katılımı artırma konusunda yararlı bir araç olarak kullanılabileceği düşüncesi ağırlık kazanmaktadır.

Öneriler

Eğitim imkanlarını sağlamak ve yaygınlaştırmak her ne kadar devletlerin ve yönetimde söz sahibi olan kişilerin sorumluluğunda olsa da hedef alınan kitlenin ilgi, ihtiyaç, beklenti ve düşünceleri dikkate alınması gereken unsurlardır. Bu nedenle daha kaliteli, etkili, gerçekliklerle örtüşen ve sürdürülebilir bir eğitim anlayışını yaşatabilmek adına ebeveynlere ve dolayısıyla çocuklarına ulaşmak son derece önemlidir. Herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna kayıtlı olmayan çocuklara ve ebeveynlerine ulaşmak direkt olarak mümkün olmayabilir. Ancak okul öncesi eğitimin yaygınlaştırılması, daha geniş kitlelerin hizmetine sunulması amacıyla, çocuklarını bir okul öncesi eğitim kurumuna gönderen ebeveynlerin eğitimi ve onların edindikleri bilgi ve birikimi daha bilinçli olarak çocuklarını göndermeyen diğer ebeveynlere ulaştırması sağlanabilir. Eğitim kurumlarında yürütülen faaliyetler, yakın çevrenin desteği ve katılımı ile organize edilebilir, toplum katılımı veya destekli ortak projeler ve çalışmalar yürütülebilir. Böylelikle projelerin yaygın etkisi sağlanmış olabilir. Bunun yanında öğretmenlerin de aile eğitimi konusunda sadece çocukları okul öncesi eğitim alan ebeveynleri hedef almak yerine bağlı oldukları bölgelerde, çocuğu okul öncesi eğitim almayan tümebeveynleri hedef almaları sağlanırsa hem toplum temelli hem de toplum destekli bir anlayış uygulamaya koyulmuş olabilir.

Kaynakça

- Aktaş-Arnas, Y. (2002). Velilerin okul öncesi eğitime ve okul öncesi eğitim kurumlarına yönelik tutumları. Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 10(10). 24-36.
- Bayrak, S. ve Köksal, O. (2017). Ebeveynlerin okul öncesi eğitimden beklentilerinin incelenmesi (Elazığ ili örneği). Akademik Sosyal Araştırmalar Dergisi, 5(45), 547-557.
- Creswell, J. W. (2012). Educational Research: Planning Conducting and Evaluating Quantitative and Qualitative Research. (4.Baskı). Pearson: Boston.
- Creswell, J. W. (2014). Research design. Qualitative and quantitative approach. Thousand Oaks: Sage.
- Çalık, C. (2007). Okul-Çevre İlişkisinin Okul Geliştirmedeki Rolü: Kavramsal Bir Çözümleme. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi. 27(3). 123-139.

- Hsieh, H. F., ve Shannon, S. E. (2005). Three approaches to qualitative content analysis. *Qualitative Health Research*, 15(9), 1277-1288.
- Kan, A. (2013). Ölçme Araçlarından Bulunması Gereken Nitelikler. İçinde Atılgan, H. (Ed.) Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme. (6. Baskı). Anı Yayıncılık: Ankara.
- Küçükturan, A. G. ve Altun A., Akbaba-Altun, S. (2013). Türkiye’de okul öncesi eğitimin geliştirilmesine yönelik uygulamalar. *The Journal of Academic Social Studies*. 6(7). 783-801. <http://dx.doi.org/10.9761/JASSS1847>.
- MEB. [Milli Eğitim Bakanlığı]. (2013a). Okul öncesi eğitim programı. Ankara: MEB.
- MEB. [Milli Eğitim Bakanlığı]. (2013b). Toplum temelli erken çocukluk hizmetleri sunumu kılavuzu. Unicef Türkiye Ofisi: Ankara.
- MEB. [Milli Eğitim Bakanlığı]. (2013c). Okul öncesi eğitimi ihtiyaç analizi raporu. Unicef Türkiye Ofisi: Ankara.
- MEB. [Milli Eğitim Bakanlığı]. (2013d). 0-36 aylık çocuklar için eğitim programı. Ankara; MEB.
- Özen-Altinkaynak, Ş. ve Yanıklar, C. (2014) Anne ve babaların Okul Öncesi Eğitime Devam Eden Çocuklarının Gelişimine Yönelik Beklentileri, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 36. 56-72.
- Rapport, F. (2010). Summative analysis: A qualitative method for social science and health research, *International Journal of Qualitative Methods*, 9(3), 270-290
- Saçkes, M. (2013). Erken Çocukluk Eğitiminde Önem Verilmesi Gereken Gelişimsel Alanlar: Anne-Baba ve Öğretmen Önceliklerinin Karşılaştırılması, Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri. 13(3). 1675-1690. DOI: 10.12738/estp.2013.3.1634
- Sharp, C. ve Davis, C. (1997). Parents’ Views of Pre-School: Quality Matters. NFER [National Foundation for educational research]. Slough. Berkshire.
- Şimşek, Z. C. ve İvrendi, A. (2014). Ebeveynlerin Okul Öncesi Eğitim Kurumlarından Beklentileri. Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. 29(2). 56-72.
- Topaç, N., Yaman, Y., Ogurlu, Ü. ve Igar, L. (2012). Okul Öncesi Dönem Çocuğu Olan Ailelerin Okul Öncesi Eğitim kurumu Seçerken Göz Önünde Bulundurdıkları Ölçütlerin İncelenmesi. Cyprus New Trends on Global Education Conference. Kuzey Kıbrıs.
- UNICEF. [Birleşmiş Milletler Uluslararası Çocuklara Acil Yardım Fonu]. (2012). Okul dışındaki çocuklar küresel gelişimi: Türkiye ülke raporu. UNICEF.

Yeşilyurt, Z. C. (2011). Çocukları anaokuluna devam eden ebeveynlerin okul öncesi eğitim kurumlarından beklentileri ve kurumların bu beklentileri karşılama durumları. (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Pamukkale Üniversitesi).

EK1: Ebeveyn Görüşme Formu

Okul Öncesi Eğitime Katılım Ebeveyn Görüşme Formu (EGF)

#	Görüşme Soruları
1	Çocuğunuzun ay cinsinden yaşını öğrenebilir miyim?
2	Şu an oturmakta olduğunuz evinize yakın bir okul öncesi eğitim kurumu var mı?
3	Çocuğunuzu herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeme nedeniniz nedir?
4	Çocuğunuzu gönderip göndermeme ile ilgili herhangi bir korku veya tereddüt yaşıyor musunuz?
5	Çocuğunu okul öncesi eğitim kurumuna gönderen ebeveynlerle paylaşımlarda bulunuyor busunuz? Paylaşımlarınızda ne tür konuları ele alıyorsunuz?
6	Gönderen ebeveynlerle olan paylaşımlarınız, yaşadığınız korku veya tereddütlerinizi nasıl etkiliyor?
7	Gönderen ebeveynler size tavsiyelerde bulunuyorlar mı? Ne gibi tavsiyelerde bulunuyorlar?
8	Gönderen ebeveynlerle olan paylaşımlarınız gönderip göndermeme düşüncenizi etkiliyor mu? Ne yönde etkiliyor?
9	Çocuğumu gönderebilirim diye düşündüğünüz bir kurum için gönderen ebeveynlerden olumsuz bir duyum almanız düşüncenizi etkiler mi? Nasıl etkiler?
10	Çocuğunuzu herhangi bir okul öncesi eğitim kurumuna göndermeniz durumunda, sizce bu durumun olumlu veya olumsuz ne gibi sonuçları olur?